

ARBETSUTSKOTTET FÖR PEDAGOGISKT UTVECKLINGS- CENTRUM DALARNA (PUD-AU)

Datum och tid: 2021-06-15 kl. 9.00 – 12.00.

Plats: Zoom.

Deltagare: Kerstin Ahlberg, HDa, Ylva Appelgren, Hofors, Stefan Forsmark, Säter, Ulrika Forssell, Borlänge, Mikael Fältsjö, VBU Ludvika, Peter Gabrielsson, PUD, Catarina Gehlin, Lärarförbundet, Mattias Gradén, PUD, Lena Knies, HDa, Lars Kratz, Rättvik, Hanna Meijer Holmqvist, Lärarnas Riksförbund, Madeleine Michaëlsson, HDa, Karin Nordmark, HDa, Ulf Nytell, PUD, Inga-Lena Spansk, Mora, Johan Steen, Hedemora, Maria Sundström, Falun, Satu Sundström, PUD, Johan Svedmark, Falun, Lars Walter, Borlänge, Sofia Walter, PUD.

PROTOKOLL

2021-06-15

- 1 **Mötets öppnande**
 PUD:s ordförande Inga-Lena Spansk hälsade välkommen till läsårets sista PUD-AU, efter en ovanligt utmanande period från och med mars 2020, och öppnade mötet. Ylva Appelgren, Hofors, John Steen, Hedemora och Lars Walter, Borlänge, hälsades särskilt välkomna.
- 2 **Val av möttesekreterare**
 Satu Sundström valdes till möttesekreterare.
- 3 **Dagordningen**
 Peter Gabriellsson anmälde en övrig fråga om kompetensutbildning för skolkuratorer – se 11 nedan. Med detta tillägg godkändes dagordningen.
- 4 **Institutionen för lärarutbildning**
 Peter Gabriellsson, chef för PUD, informerade om att Högskolan Dalarna (HDa) successivt och i dialog med berörda kommer att återgå till normalläge med bland annat viss undervisning på campus under hösten. Vidare att den interna organisationen är på god väg att hitta sin form. Maria Jansdotter Samuelsson är fortsatt prefekt för Institutionen för lärarutbildning. Två proprefekter med ansvar för grundutbildning respektive forskning tillsätts inom kort och de tre avdelningarna leds av avdelningscheferna Christine Engström, Avdelningen för utbildningsvetenskap 1, Madelaine Johansson, Avdelningen för utbildningsvetenskap 2 och Maria Sundberg, Avdelningen för naturvetenskap och matematikdidaktik. Madeleine Michaëlsson fortsätter sitt uppdrag som utvecklingsledare. PUD ligger organisatoriskt direkt under prefekten och kommer även fortsättningsvis att samarbeta med parter inom hela Högskolan.
- 5 **Examensansökan Förskolläraryrket**
 Madeleine Michaëlsson, utvecklingsledare inom lärarutbildningsområdet, redogjorde för det pågående arbetet med examensansökan för Förskolläraryrket:
-
 PUD-AU210615.pdf
- HDa fick examensrätten indragen på grund av att UKÅ inte godkände redogörelsen för hur examensmålen säkras. Valet stod mellan att inte söka ny examensrätt alls, att lämna in ansökan den 15 mars eller den 15 oktober detta år. Man beslutade att inlämning i oktober är det mest realistiska sett till möjligheten att få ansökan beviljad. Utbildningsplan finns men en helt ny utbildning, alltså inte reviderad, med 18 nya kurser måste tas fram, som tar till vara den kompetens som finns vid HDa. Kriterier för bedömning finns i Madeleines presentation ovan. Madeleine informerade vidare om förutläggningarna angående nya och äldre regelverk. HDa:s ansökan är den första i landet helt enligt det nya regelverket. En arbetsgrupp arbetar intensivt med ansökan, och har som stöd en referensgrupp med både interna och externa resurser. Ett utkast till version 1 förväntas vara klart den 22 juni. Eventuell begäran om komplettering kommer efter några månader. Därefter arbetas med kompletteringar och intervjuer görs. Ett definitivt beslut bör finnas klart sent på våren 2022 vilket innebär eventuell start av det nya programmet under 2023.
 Detta är ett mycket stort arbete, med många involverade, för att en gedigen ansökan ska kunna åstadkommas, vilket har medfört att visst annat arbete har fått läggas åt sidan. Behov har kartlagts via dialogmöten i regionen.

Kommenterades att detta är en riktig prioritering från HDa:s sida, sett till de behov som finns nu och under överskådlig tid framöver. Vidare att brukare i regionen ställer sig till förfogande, till exempel vid intervjuer om sådant behov finns.

Kommenterades vidare att det är viktigt att i detalj redogöra för denna komplexa process eftersom den får återverkningar på annat utvecklingsarbete, exempelvis kurser/kurspaket för barnskötare, som dels är tillräckligt kvalificerade, dels är möjliga att tillgodoräknas i en framtida förskollärarytbildning. Ytterligare ett skäl till fördröjning är den pågående pandemin, som innebär färre avhopp från Högskolans utbildningar, vilket i sin tur binder personal.

Peter inbjuder till ett möte, helst före nästa PUD-AU den 24 augusti för att tillsammans utforma kriterier för uppdragsutbildningar. Ambitionen är att ge kurser enligt ovan under 2022 men också att utforma en mera långsiktig plan. Kommenterades att inbjudan bör gå ut till hela PUD-regionen.

Slutligen bad Madeleine om hjälp från kommunerna med att inventera antalet män som arbetar inom förskolan och också förslag på hur fler män ska lockas till förskolorna eftersom en jämnare könsfördelning vore positiv. En idé är att några män i förskolan agerar förebilder för blivande studenter, vilket i så fall måste ske på ett sätt som gör att kvinnor i förskolan inte upplever sig förbigångna. Detta diskuteras vidare under nästa PUD-AU.

6

Arbetsintegrerade utbildningar: Lägesbegrivning nationellt

Utvecklingsledare Madeleine Michaëlsson redogjorde kortfattat för det nationella läget gällande arbetsintegrerad lärarutbildning. I nuläget är detta aktuellt för 14 lärosäten. En träff för erfarenhetsutbyte i seminarieform har planerats, med HDa som värd, men har fått skjutas fram på grund av ovan nämnda arbete med ansökan om examensrätt för förskollärarytprogrammet. Man väntar också på besked från Utbildningsdepartementet om förändrad lagstiftning som lärosätena kan stödja sig på med anledning av den anmälan som har riktas mot HDa (<https://www.uka.se/publikationer--beslut/publikationer--beslut/tillsynsbeslut/tillsynsbeslut/2021-02-26-anmalan-mot-hogskolan-dalarna-angaende-arbetsintegrerad-lararutbildning.html>). Från nätverkets håll fortsätter man att trycka på.

Påtalades att i dokumentationen på webben hänvisas till "särskilda anställningsvillkor" och avtal mellan kommunerna och lärosäte, vilket inte är relevant. Troligtvis hänger detta samman med avarter av Dalamodellen. I nätverket ställer man sig visserligen positiv till möjligheten att utbildningen hanteras på skiftande sätt i olika delar av landet, på grund av varierande förutsättningar, men det får naturligtvis inte leda till brott mot gällande förordningar.

Från skolchefshåll kommenterades att man gärna bidrar konstruktivt i den situation som är.

Beslutades att avvakta till i augusti. Om svar kommer från departementet innan nästa möte i PUD-AU den 24 augusti beaktas detta inför åtgärder i samverkan med nätverket, annars beslutas om hur det är lämpligt att gå vidare under det mötet.

7

Grundlärarprogrammet (Arbetsintegrerade programmet, Dalatorget, Nodskolor)

Lena Knies, programansvarig, Kerstin Ahlberg, programansvarig och Sofia Walter, VFU-samordnare, föredrog punkten.

Söktrycket till det Arbetsintegrerade lärarprogrammet (AiL) ht 21, F-3, är mycket gott. Ett överintag har som brukligt gjorts och planen är att 35-40 studenter påbörjar utbildningen i vecka 35. Den geografiska spridningen är god. Den första gruppen i AiL, som började utbildningen ht 17 börjar i höst sitt sista år som ägnas examensarbetet. En utvecklingsgrupp har arbetat med formerna för detta och planen är verksamhetsnära arbeten, som med inspiration från Universitetet i Tromsø presenteras i samband med Dalatorget, ett förhoppningsvis återkommande evenemang, i augusti 2022. Tanken är att inbjudan bland annat går till de skolor där studenterna arbetar.

Övergripande statistikuppgifter kommer att presenteras under PUD-AU i augusti.

När det gäller ordinarie lärarutbildning är söktycket också där gott med flera sökande per plats och antagningen är nu stängd för första gången på många år: F-3 campus 54, distans 137, 4-6 campus 41, distans 86. Planen är att ca 40 studenter på vardera inriktningen antas.

Starten i höst sker digitalt på grund av pandemin men också med anledning av den pågående ombyggnationen, därefter successivt i förekommande fall campusundervisning, när så är möjligt blended.

Sofia Walter föredrog angående NOD-skolor f-6. Införandet av nodskolor är grundlärarprogrammets fortsättning på övningsskoleprojektet (partnerskolorna). Tanken är att fördjupa det samarbete som etablerats, ta vara på de bästa erfarenheterna och idéerna och utveckla dem, som till exempel fler lärararskap, gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt, handledarstöd i flera nivåer, ämnesträffar med mera. Samtidigt ökar flexibiliteten för studenterna och fler skolor i regionen ges möjlighet att ta emot lärarstudenter.

Följande skolor blir regionens första nodskolor:

Morkarby skola, Mora

Skogsboskolan/Markusskolan, Avesta

Kvarnsveden/Amsberg och Forssaängsskolan, Borlänge

Östra skolan, Falun

Främby skolan, Falun

Karin Nordmark, samordnare med VFU-ansvar, framförde att det är mycket viktigt att alla studenter i ämneslärarprogrammet, som söker VFU-plats i PUD-regionen - vilka inte brukar vara särskilt många - bör beredas sådan plats. Detta kan inte alltid ske. Några förklaringar kan vara att förfrågan från HDA verkar fastna på olika ställen och att rektorerna är hårt belastade. Kommenterades att detta absolut inte får ske, kommunerna bör kunna stimulera varandra att erbjuda platser.

Paus

8

Digitalt nätverk med föreläsningar/kvalificerat erfarenhetsutbyte och fortbildning för rektorer (FFR) i PUD-regionen

Utbildningschef Ulf Nyttell tackade för hjälp med att sprida information om det digitala nätverket för rektorer med föreläsningar och kvalificerat erfarenhetsutbyte. 110 personer har anmält intresse vilket är många fler än förväntat, men det finns plats för fler. Deltagandet är kostnadsfritt då Skolverket bidrar ekonomiskt. Vid varje träff formuleras en praktikinriktad fråga att kravlöst fundera över. Eventuellt bildas ett liknande nätverk för skolchefer.

Se program med mera information här:

DigrektFFR.pptx

Till Fortbildning för rektorer (FFR), 7,5 hp, är 32 personer anmälda. Det finns platser kvar för intresserade. Kravet för deltagande är godkänt på Rektorsprogrammet eller motsvarande. Deltagarna jobbar med frågor kring rektors pedagogiska ledarskap och systematiskt kvalitetsarbete i fokusgrupper, under ledning av kvalificerade handledare och med hjälp av aktuell litteratur. Man träffas tre gånger per termin under ett läsår. Kursen avrundas i tvärgrupper som inkluderar ovan nämnda nätverk. Anmälan måste ske via huvudman vilket är ett krav från Skolverket. Ulf skickar länk. Kommenterades att det är glädjande att så många vill delta trots pressad arbetsituation, för att utifrån aktuell forskning jobba med förbättringsområden. Finns koppling till Skolforskningsfonden? Ulf gör en lista på möjliga fokusområden.

9

Utvecklingsgrupperna (fsk, gy, ämnes), skolchefsnätverk

Inga-Lena Spansk och Peter Gabrielsson föredrog angående de ht 2019 tillsatta utvecklingsgrupperna inom förskolläraryrket, grundläraryrket och ämnesläraryrket (fsk, gy, ämnes) med fokus på kompetensförsörjning, bland annat arbetsintegrerade lärutbildningar, och vägar framåt. Dessa har rapporterat under möten i PUD-AU.

Kommenterades att vad gäller fsk arbetades ett avtal fram om en arbetsintegrerad variant, som kan användas i framtiden. I övrigt koncentreras på ansökan om examensrätt – se 5 ovan – och kurser som är möjliga att tillgodoräkna i en förskolläraryrketutbildning.

När det gäller gy arbetas det fortsatt med de arbetsintegrerade programmen vid sidan av ordinära program och med nodskolorna som knutpunkter för skolnätverk.

Inom gruppen ämnes avvaktar man när det gäller KPU och VAL ovan nämnda tydliggöranden – se 6.

En fördel med grupperna har varit att fler har involverats i utvecklingsarbetet men därmed har också fler frågor ställts. Det är lättare att behålla tempo genom att kontinuerligt ta upp frågor under möten i PUD-AU.

Beslut: Utvecklingsgrupperna löses upp. Rapportering kring kompetensförsörjning och närliggande frågor sker kontinuerligt i PUD-AU.

Skolchefgruppen fortsätter att träffas. Nästa möte är i augusti med Gag-nef som värd och med besök från Region Dalarna.

Ett möte hölls i Falun i slutet av maj med erfarenhetsutbyte om vidtagna åtgärder i samband med pandemin i kommunerna, kunskapsutveckling och HÖK21.

10

Aktuella utredningar med mera

Peter Gabrielsson presenterade en sammanställning av aktuella utredningar med mera inom utbildning och poängterade att den här typen av genomgångar är tänkta att fungera som hjälp att sortera vad som pågår när det gäller frågor av betydelse för PUD-samarbetet. Utbildningspolitiskt råder i dagsläget rimlig enighet inför riksdagsvalet 2022 trots Januariöversenskommelsen. Utredningarna befinner sig i olika faser: Flera viktiga SOU:n och utredningar som inväntar politiska förslag/beslut, pågående remisser och kommande utredningar:

Utredningar 2021
juni PUD au.pptx

Övergripande centrala frågeställningar är hur fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning, ökad kvalitet i lärartutbildningarna, kompetensförsörjning, konsekvensanalys av kommunalt självstyre och förutsättningar för återgång till statligt huvudmannaskap.

Kommenterades om referensgrupp i Sobona (Kommunala företagens arbetsgivarorganisation) angående eventuellt förstaligande av skolan. Vidare arbete kring byskolor, mentorsutbildningar och rekryteringsutbildningar, nya kursplaner, Riksrevisionens rekommendationer till Skolverket angående rapportering i kommande PISA-undersökningar och rapport om lagändringar för skolchefer.

Togs upp hur lämpligen organisera deltagande i de erbjudna kurserna för förskollärare i förskoleklass inför införandet av 10-årig grundskola. Kurserna ges endast på sju lärosäten varav HDa är ett. Ursprungligen skulle de genomföras på kvartsfart men Skolverket förordar halvfart. Optimalt vore ett flexibelt förhållningssätt i samverkan med huvudmännen. Den diskussionen kopplas till ersättning och fortsätter under PUD-AU 24 augusti.

11

Övriga frågor

Peter Gabrielsson och Maria Sundström, Falun, informerade om förslag på kompetenshöjande fortbildning för skolkuratorer. Efterfrågan har framförts via nätverket Kuratorsgruppen i regionen. SUD (Socialtjänstens utveckl-

12

ingscentrum Dalarna vid HDa) är vidtalade att utarbeta en uppdragsutbildning. Kommenterades att initiativet är mycket positivt då allt fler elever upplever bristande studiero, otrygghet, gruppen hemmasittare växer och arbetet med värdegrundsfrågor behöver intensifieras. Utbildningsinsatsen bör erbjudas även andra kategorier av personal i skolorna.

HDa:s personal tackades för sitt deltagande i mötet.

Sammanfattning och utvärdering av PUD-mötena 2020/2021

Under denna punkt deltog skolchefer/motsvarande, PUD-chef och mötessekreterare.

Ordförande tog upp några viktiga punkter som behandlats under PUD-mötena de senaste 1,5 åren:

Jan Håkansson, professor i pedagogiskt arbete, tillträdde den 1 juli 2020.

Forskningsprojekt under ledning av lektor Marie Nordmark: Hur kan vi bäst tillvarata erfarenheter av nätbaserad undervisning i samband med coronapandemin? En doktorand har anställts: Karen Stormats.

Utvecklingsgrupper har arbetat – se 9 ovan.

Arbetsintegrerade lärarutbildningar: De fyra grupper som finns har fortsatt sina studier och arbete. Hösten 2021 startar en grupp med inriktning F-3.

Lärare mot fritidshem i samverkan med Högskolan i Gävle.

Think Tank i Dalom sköts på framtiden till 1/11 2021. Ersätts av Dalatorget?

HDa ansökte om Rektorsprogrammet men föll på målnöret.

Utveckling av partnerskoleverksamhet, med nodskolor som ett delprojekt.

Olika utredningar har presenterats och diskuterats: SOU 2020:28, En mer likvärdig skola, U2021/00301 Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan, med flera.

Dala lärarakademi: regionens skolverksamhet, professionsprogram för lärare, regionalisering av skolmyndigheter. En utvecklingsgrupp tillsattes.

Ny chef för PUD: Peter Gabrielsson.

Förskolläraryrket – indraget examenstillstånd. Arbete med en ny ansökan hösten 2021 pågår.

Frågor: Skulle fler ärenden ha tagits upp och i så fall vilka? Hur fungera så flexibelt som möjligt för att kunna tänka framåt?

Kommenterades att PUD-samarbetet har varit positivt bland annat för att man har kunnat stötta varandra genom nulägesdiskussioner under den pandemi som har svept över världen. Vidare att de ärenden som tas upp och diskuteras är verklighetsnära och samtidigt gynnar till höjd blick. PUD-samarbetet och Gysam har bidragit till höjd kunskapsnivå, vilket är positivt och ger trygghet bland annat gentemot politiken, särskilt kanske i de mindre kommunerna eftersom PUD arbetar i hela regionen.

Har alla skolformer beaktats på ett likvärdigt sätt, till exempel grundsärskolan? Uppfattningen var att dessa fångats in i generella diskussioner.

Poängterades att PUD-samarbetet i den form som det fungerar inte är det typiska utan i vissa fall betraktas samverkan med omgivande samhälle endast som något som man helt enkelt är skyldig att ha.

Vid HDa fortsätter arbetet med att i den pågående organisationsöversynen internt hävda PUD-samarbetets legitimitet och då betona att det bygger på medlemmarnas bidrag till skolutveckling i regionen.

Fokusområden läsåret 2021/2022

Fortsatt dialog om utvecklat samarbete mellan HDa och skolhuvudmän: Dala lärarakademi-nodskolor-professionsprogram för lärare – Think Tank i Dalom/motsvarande.

Avslut AiL grupp 1 med redovisning av och diskussion om de avslutande examensuppgifterna, fokus på praxisnära frågeställningar. Fortsatt arbete i nationellt nätverk med HDa som sammankallande.

Förskolläraryrket: ny ansökan ska vara klar 15 oktober 2021 och svar ges våren 2022.

Fortsatt trendspaning på SOU:er, rapporter, betänkanden, remisser.

Nätverk rektorer: Kvalificerat erfarenhetsutbyte/Fortbildning för rektorer.

Regional satsning: Nätbaserat lärande.

Dessutom togs upp som en fråga att tillsammans jobba med i kommunerna, genom bl.a. annat omvärldsspaning, en mera rörlig resursfördelningsmodell, med koppling bland annat till VFU.

Betonades vikten av att fortsätta fokusera på kompetensförsörjningsfrågor, då lärarbristen kommer att vara fortsatt mycket stor under lång tid. Vad blir nästa steg förutom fortsatt AiL, nätverkande på alla fronter, Think tank i Dalom eller motsvarande?

Elden måste hållas brinnande. Detta kräver uthållighet och fortsatt samverkan inte bara vad gäller skolan utan också med socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Reflektionen gjordes att det i många sammanhang påpekas hur viktig skolan är för en positiv samhällsutveckling - men att skolan inte alltid är med när man pratar om den, exempelvis i diskussioner med Region Dalarna, som ansvarar för Elevhälsan. Psykisk hälsa och god vård hänger tätt ihop med skolprestationer och allmän trivsel i skolan. Det vore positivt att hitta konstruktiva former för en tydligare samverkan kring detta. Påminnes om att Linnea Agné, Region Dalarna, kommer att delta under nästa PUD-AU den 24 augusti, bland annat för en diskussion om skolchefens roll.

Konstaterades att PUD-samarbetet bidrar till mod och tid att höja blicken, möjlighet att vara med och påverka utvecklingen i skolan genom att visa vad man vill. Detta kan naturligtvis utvecklas ännu mer, genom fortsatt kontinuerlig diskussion.

Alla närvarande var överens om att det är värdefullt att någon gång per år utvärdera samarbetet på det här sättet.

13

Nästa möte och mötets avslutande

Nästa möte är PUD-AU tisdagen den 24 augusti i Zoom. Restriktionerna på grund av coronapandemin kommer att successivt lätta från och med 21-09-15. Form för fortsatta möten beslutas tills vidare från gång till gång. Ordförande tackade alla närvarande för gott samarbete, önskade trevlig sommar och avslutade mötet.

Satu Sundström
Sekreterare

Peter Gabrielsson
Justerare

